

Frónesis

Revista de les lletres, les arts i les ciències

CENTRE D'ENSENYAMENT
SECUNDARI JOAN MARAGALL

Guifré, 300

08912 Badalona

Número LIII

Octubre de 2021

INDEX

Sumari	3
Lletres i Pensament	
Poesia virtual	5
Com es fa una novel·la	10
El <i>Show de Truman</i> y el Mito de la caverna	12
Art i Ciències Socials	
Una versió romàntica de la història	16
Art i societat	19
Les passarel·les Gaudí i Cibeles	21
Ciències, Salut i Ecologia	
La dieta del Dhyana loga	27
Dieta vegetariana	29
Dieta vegana	32
Biografies i Entrevistes	
Lao-Tse y el taoísmo	36
Pitágoras vegetariano	38
Alice Guy-Blaché, pionera del cine	40
Agenda cultural	43

SUMARI

Primer número de Frònesis per al curs 2021-22, que s'enceta amb tres articles que volen despertar el vostre interès a la secció 'Lletres i pensament': "Poesia virtual", una curiosa mostra poètica realitzada per mitjà d'una aplicació informàtica; "Com s'escriu una novel·la", segons el relat homònim de Miguel de Unamuno; i "El show de Truman y el Mito de la Caverna" treball de Marcel Royo que analitza la relació que existeix entre l'argument de la pel·lícula i el text de Plató. La secció 'Art i ciències socials' aborda en l'article "Art i societat" temes com el caràcter polèmic, i fins i tot incomprensible, d'algunes formes d'art; també compta amb una mirada sobre Johann Gottfried Herder en "Una versió romàntica de la història"; finalment conclou amb una ressenya de les que un dia van ser les més importants mostres de moda a Madrid i Barcelona: la Pasarela Cibeles i la Passarel·la Gaudí.

'Ciències, salut i ecologia' ens proposa tres tipus diferents de dietes alimentícies, per tal que cadascú de vosaltres adopti aquella que li sembli que pot ser més beneficiosa pel seu cos i la seva ment: la "Dieta del Dhyana loga, o loga de la Meditació", la "Dieta vegana" i la Dieta vegetariana". A la secció 'Biografies i entrevistes' podreu trobar unes interessants ressenyes biogràfiques de tres personatges de primer nivell: "Lao-Tse y el taoísmo", "Pitágoras vegetariano", i la de la primera dona directora de mitjans audiovisuals, "Alice Guy-Blaché, pionera del cine". Finalment l'agenda cultural, amb propostes per gaudir del temps lliure. Què llegiu de gust!

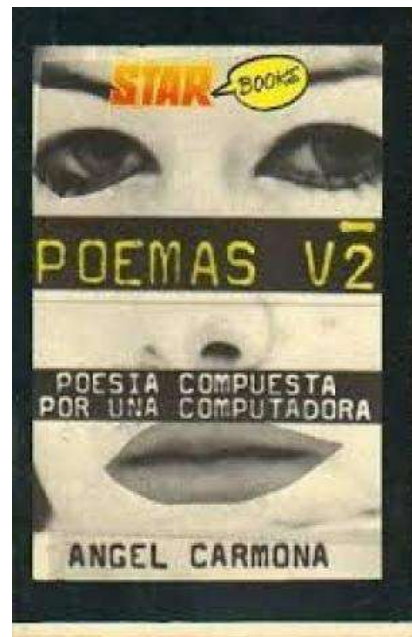
Lletres i Pensament

POESIA VIRTUAL

Jordi Puigdomènech

A principis dels anys setanta del segle passat l'escriptor, poeta i activista cultural Ángel Carmona va reunir-se amb Jaime Rosal, editor d'Star Books, per tal de proposar-li un projecte fins aleshores inèdit: publicar un llibre de poemes compostats per una intel·ligència artificial. Cal tenir presents que els equips informàtics de principis dels setanta eren molt diferents dels d'avui, que compten amb moltíssima més capacitat i ocupen un espai molt més reduït. Però no obstant això, Carmona i el seus col·laboradors, Pedro Crespo

i José Joaquín Royo, van tindre la possibilitat de treballar amb computadores IBM de darrera generació, fet que va contribuir a dotar de solidesa al projecte.

En un principi la idea central de Carmona era la d'aconseguir una primera versió de poesia feta per ordinador, és a dir, convertir en poeta a una intel·ligència artificial. Més endavant també va plantejar-se no deixar sola la IBM a l'hora de composar, sinó promoure la col·laboració home-màquina en el mateix acte de creació. Però abans de passar a aquesta segona fase, i a mesura que van anar avançant en la recerca, Ángel Carmona i el seu equip van trobar-se amb la sorpresa que la màquina, per ella mateixa, havia elaborat uns versos sintàcticament correctes, fins i tot força suggerents, amb una càrrega poètica que justificava amb escreix la seva publicació en forma de llibre. A la vista dels resultats obtinguts, el primer volum de poemes fets íntegrament per una intel·ligència artificial —text del que aquí extraurem un recull significatiu— representa quelcom més que una simple curiositat. Es tracta d'un projecte seriós i d'un treball de camp en l'àmbit de la informàtica que, tot i haver-se realitzat fa més de quaranta-cinc anys, i tot i tindre en compte els grans avenços tecnològics que han tingut lloc des de llavors ençà, a dia d'avui podem dir que probablement encara no ha estat superat.

I

Ploraran finals i obscurs els teus petons,
truncant els pensaments trencats
de totes les teves abraçades
perquè haurà començat el dia de no callar.

Per què plores els quiets deserts,
des d'ara mateix ferits?
Colpejaran perduts i triomfants els meus plors
perquè haurà arribat el dia de no plorar.

Parlaran trencats i apoteòsics els seus consells,
acaronant els abismes màgics
presentes en tot consell
perquè haurà començat el moment de no plorar.

Reneixen els oceans...
Tot i així les roques cremen
i es buiden absurdament
trencant-se en sons presentits.

Viu la presència de la vida
mentre les estrelles viatgen ben amunt.

II

Tornen a despertar les planes... Com ahir.
Els oceans criden i es desmoronen inconcebiblement
tot trencant-se en espais impossibles,
i torna a aparèixer el pensament de la vida.

Es desplacen les valls cap al cel.
Els teus versos besen els seus versos,
acaronant els racons del teu caminar,
el definitiu moment del principi.

Els desitjos es retorcen desitjant els teus buits humits
i dins el meu cervell el bruixot fa el seu niu,
i l'esperança m'invaeix, i la guitarra m'invaeix
i la flama crema desesperadament.

Els teus temors desitgen els meus llavis,
besant els solcs del teu retorn,
esclaten els Sols... Tot i així,
les valls s'amaguen i es buiden en silenci.

III

Cantaran esquinçats i fatals els meus temors,
acaronant-los,
els bolco trencats de tots els consells
perquè haurà començat el minut de no riure.

Retornen els oceans...
Malgrat tot, els Sols ploren
i s'omplen incorregiblement
fins caure en colors mai imaginats.

Retorna el temps de la matèria
i tornen els oceans a l'infinit.
Brollen les selves... Amb un crit,
les estrelles es buiden i es desborden inconcebiblement
fins restar en volums presentits.

Apareix l'ànima de l'ésser humà
i volen les planes vers la nit.
Els teus plors acaronen el meu besar
fregant els solcs de la teva vida.

IV

Salten fins els avencs dels teus sabors,
sempre vigilants, els poetes
caminant cap a l'abisme,
sempre plorant, tristos, els poetes.

Juny volia oblidar-me
i el migdia va esdevenir el final,
com el record de les flors, porugues,
damunt els aiguamolls de la meva embriaguesa.

Oh! Quin mal em fan els jardins silenciosos,
latents en les nits del meu cervell
que des d'ara mateix m'acompanyen.
Vi generós i profund, no colpegis el meu acte!

Els teus plors besen els seus llavis
i claven els pensaments del teu amor,
trionfant instant del principi
mentre els teus temors contemplen els meus petons.

V

Els teus plors fereixen les meves paraules,
truncant els abismes del teu camí,
fins notar, en un moment,
l'instant paralitzant del pensar.

Els teus crits mosseguen els meus ulls
arrasant els graons del teu amor.
Els teus crits besen els seus llavis
arrasant els graons del teu retorn.

Les teves passes desitgen els seus ulls,
besant els solcs del teu amor,
Trenquen en els avencs els meus petons,
buscant a prop les fruites silencioses.

Cantaran lúgubres i radiants els meus consells
perquè haurà començat el moment de no témer.

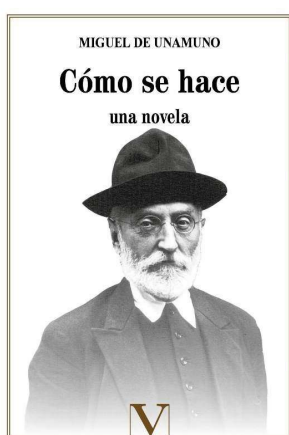
Els àngels es desfan
desitjant les teves cuixes feridores,
i en el meu cervell el sexe espera,
i la galaxia crema, tota en calma.

COM ES FA UNA NOVEL·LA, SEGONS MIGUEL DE UNAMUNO

Laura Miranda

*“¿Es que voy a caer en aquello de
“nulla dies sine linea”,
ni un día sin escribir algo para los demás
—ante todo para sí mismo—
y para siempre?”.*

“Cómo se hace una novela” és un text que neix arrel d'una de les profundes crisis espirituals que va patir Miguel de Unamuno al llarg de la seva vida; en concret, la que va experimentar en la solitud del seu desterrament a París, entre 1924 i 1925. L'obra, una de les menys coneguts de l'autor, és malgrat tot una de les més representatives pel que fa als temes que sempre el preocupaven, esdevenint clau a l'hora d'interpretar el seu pensament.

La personalitat d'Unamuno, navegant entre la contemplació mística de la seva poesia i l'agonia existencial que traspuen les seves novel·les i assajos, presenta una estructura encara més complexa i original que la d'altres novel·les molt més conegudes i identificades amb l'autor, com ara “Amor i pedagogía” (1902) o “Niebla” (1914). És un llibre que convida a la lectura com activitat vital: *«Se habla por hablar del libro de la vida, y para los más que emplean esta frase tan preñada de sentido como todas las que llegan a la preminencia de lugares comunes, eso del libro de la vida, como lo del libro de la naturaleza, no quiere decir nada. Es que los pobrecitos no han comprendido, si es que lo conocen, aquel pasaje del Apocalipsis, del Libro de la Revelación, en que el Espíritu le manda al apóstol que se coma un libro. Cuando un libro es cosa viva hay que comérselo, y si el que se lo come, si a su vez es viviente, si está de veras vivo, revive con esta comida.»*

“Cómo se escribe una novela” és una narració autobiogràfica i, alhora, una metanarració; un exercici de literatura dins la literatura que integra diversos nivells d'escriptura, barrejant fins i tot realitat i ficció. Podriem dir que malgrat la seva curta extensió — es tracta gairabé d'un opuscle — és una novel·la dintre d'una altra novel·la en la qual, a més, hi apareix una tercera

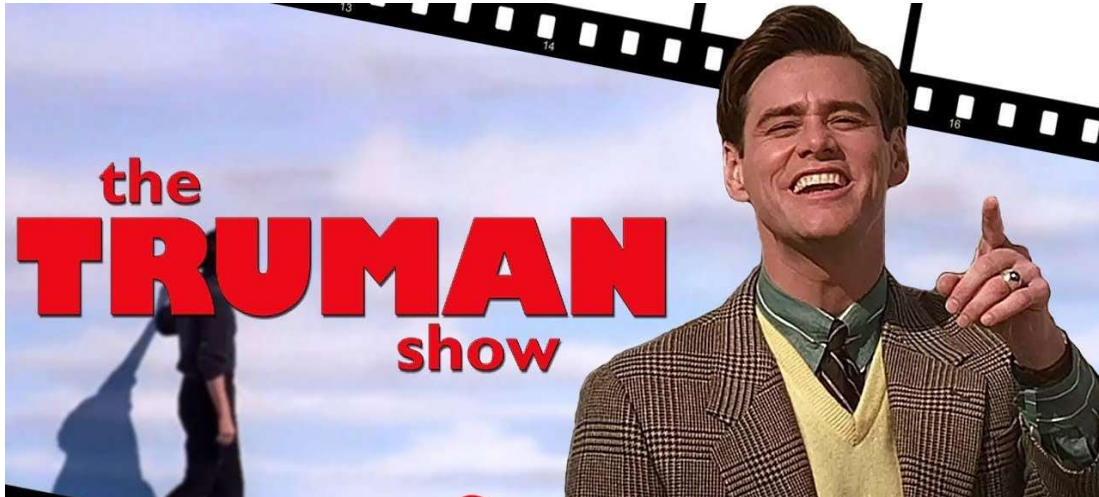
història aparentment independent, seguint una estructura emparentada amb “El Quixot”, de Miguel de Cervantes, i amb els jocs pseudonímics característics de Sören Kierkegaard: *«El Augusto Pérez de mi “Niebla” me pedía que no le dejase morir, pero es que a la vez que yo le oía eso —y se lo oía cuando lo estaba, a su dictado, escribiendo—, oía también a los futuros lectores de mi relato, de mi libro, que mientras lo comían, acaso devorándolo, me pedían que no les dejase morir. Y todos los hombres en nuestro trato mutuo, en nuestro comercio espiritual humano, buscamos no morirnos; yo no morirme en ti, lector que me lees, y tú no morirte en mí que escribo para ti esto. Y el pobre Cervantes, que es algo más que un pobre cadáver, cuando al dictado de Don Quijote escribió el relato de la vida de éste, buscaba no morir.»*

Dins d'aquest marc conceptual es manifesten amb tota la seva força les preocupacions metafísiques d'Unamuno, des de l'obsessió per la intrahistòria, és a dir, per aquella història que no recullen els anals, que no publiquen els periòdics ni s'estudia a les facultats, fins a la negació del dualisme kantian, de la distinció entre fenomen i noumen, entre aparença i realitat; tot passant per l'erostratisme, és a dir, per la voluntat de l'artista de sobreviure la seva pròpia mort, vivint per l'eternitat en la seva obra.

EL SHOW DE TRUMAN y EL MITO DE LA CAVERNA

Marcel Royo

Truman Burbank, el personaje que encarna Jim Carrey, vive en un gran plató de televisión. Toda su vida gira en torno a un show de telerrealidad que él mismo desconoce. Vive totalmente condicionado por su miedo al mar, lo que comúnmente se denomina hidrofobia, dado al naufragio que sufrió su padre. Es la propia estrella de un programa de descomunales audiencias en el que es grabado las 24 horas del día, 365 días al año por 5.000 cámaras y micrófonos ocultos. Todas las personas que le rodean son actores: tanto su mujer Meryl, como Marlon su mejor amigo, su madre o su padre, sus clientes, sus vecinos, sus compañeros de trabajo e incluso las personas que ve por la calle son figurantes. No dejan de ejercer su trabajo, haciéndole creer que ese es el mundo real.

Pero Truman Burbank poco a poco empieza a sospechar de todo: primero cuando se le cae el foco del cielo, luego los actores entre bambalinas detrás del ascensor de un edificio, su mujer haciendo publicidad en su propia casa de manera explícita (lo que se denomina *Product Placement*), o cuando la radio de su coche intercepta una señal del propio equipo técnico del programa, pero lo que marca un punto de inflexión es cuando Truman se encuentra con un mendigo y reconoce claramente a su padre, haciendo que dude hasta de su propio nombre. A partir de ahí entra en un proceso de duda de la realidad y necesita una fuerza tanto física como mental para poder salir del plató de televisión que podría representar "la caverna" de Platón. Una de las escenas más míticas y memorables de la película y con mayor carga de simbología es cuando Truman está justo subiendo las escaleras para salir del

mundo artificial, cuando de repente una voz de un ser superior se escucha en la inmensidad del cielo, entre las nubes. Es Christof el creador, director y productor del programa, y le dice textualmente “Truman, you’re the STAR” (“Truman, eres la estrella”).

Efectivamente Christof se presenta como el creador, en el doble sentido de la palabra. En cuanto el protagonista comienza a hacerse preguntas, Christof resucita a su padre para tranquilizarle. A la vez es el creador de toda su vida, convirtiéndose así en una figura de autoridad. En el proceso de Truman de descubrir la vida real, pone un punto y aparte en donde combina perfectamente fuerza física y mental para poder llegar a salir de la cueva, parándole así los pies a Christof que hasta entonces había sido omnipotente y omnipresente. El tema central de la película es la recreación artificial de la realidad, pudiéndose leer a nivel filosófico como un dualismo ontológico platónico, pero en el siglo XX, en el que las nuevas tecnologías ejercen de Demiurgo platónico, modelador del mundo virtual sensible. En el fondo, no deja de ser una crítica a la manipulación mediática. ¿Realmente vivimos en un mundo real, o es todo un montaje al estilo que denuncia Jean Baudrillard? Se plantea la existencia de dos mundos: el artificial (en el que vivimos) y el real; es indiscutible la carga antropológica que se muestra en *El Show de Truman*. Incluso se podría llegar a analizar en perspectiva la lucha de clases. Aceptar que existen dos mundos significa también aceptar la existencia de dos tipos de personas: personas que conocen la verdad y personas que viven en la ignorancia. Para mantener el engaño del mundo falso, debe haber una

clase dominante y una clase dominada, y el segundo mayor culpable es la incapacidad de cuestionar el grado establecido y llegar a la verdad.

El amor es el instrumento vital en la caverna de Truman. El primer acto de desacato del protagonista fue enamorarse de Sylvia de manera inconsciente, algo que el productor Christof no puede pre-producir, lo que le obliga a despedir fulminantemente a la actriz del estudio. Pero a pesar del intento de control por el productor ejecutivo, Truman nunca olvida a Sylvia, anhelando reunirse con su único amor verdadero que se encuentra en el mundo exterior, el real. Esta es la que le guiará fuera de la cueva. Algo que demuestra el hecho de lo que muchos filósofos modernos están de acuerdo, en cuanto al pensamiento platónico: fue realmente Eros, el Dios del Amor, quien realmente sacó al esclavo de la propia caverna platónica. Podríamos decir que es un claro ejemplo de que el amor mueve fronteras.

reflexiones sobre

el Show de Truman

¿Es real el mundo
que conocemos?

manipulación de la realidad
superestructuras de poder
desinformación
libertad de pensamiento
libertad física

¿Somos personas
o espectadores?

medios de comunicación
métodos de distracción
banalización social
simplificación de las personas
manipulación de los individuos

Art i Ciències Socials

UNA VERSIÓ ROMÀNTICA DE LA HISTÒRIA

Eduard Pardo

El Romanticisme va ser un moviment cultural i artístic que es va desenvolupar a Europa i Amèrica al llarg del segle XIX. Durant el període romàntic van tenir lloc importants esdeveniments socials i polítics, especialment a Europa, el qual ens permet enquadrar dins el moviment també a certs autors que van realitzar els seus estudis acadèmics en el període. Un dels precedents més importants d'aquest corrent va ser Johann Gottfried von Herder (1744-1803), qui l'any 1744 publicà l'obra *Una altra filosofia de la Història*, en la que fa una crítica de l'ideal il·lustrat en general, anticipant en contraposició tot un seguit de valors que en poc temps esdevingueren part de l'ideal romàntic.

Segons el parer de Herder, cada poble constitueix una entitat independent i diferenciada, amb unes característiques identitàries pròpies que no admeten cap mena de generalització. La tendència que mostren els il·lustrats a l'hora de jutjar les societats de el passat segons els seus propis paràmetres constitueix un error important, que s'equipara al què cometria aquell que li exigís a un nen que es comportés com un adult.

Partint d'un origen comú —com ho afirmen tant la Bíblia com les investigacions històriques— la humanitat ha passat per diverses etapes. Hi va haver un primer temps, el dels patriarques bíblics, en què regnava el paternalisme i la religiositat. La raó encara no s'havia desenvolupat, ja que la imaginació i la innocència dels homes feia que aquests es conduïssin pel recte camí. Però a poc a poc les organitzacions socials van anar creixent en complexitat, la qual cosa va implicar un canvi en les costums i ideals de la població. Aquest període, que Herder localitza a Egipte, es va caracteritzar per l'economia basada en l'agricultura i la construcció d'edificacions en pedra. El seu règim polític era religiós i autoritari, com corresponia al grau de desenvolupament històric i intel·lectual de la seva gent, i no és criticable des d'una perspectiva contemporània, com feien alguns il·lustrats.

El següent moment en l'escala de l'evolució històrica es produeix en Fenícia, on l'home descobreix el comerç i desenvolupa com a qualitats l'astúcia i la sagacitat. Posteriorment, en l'Antiga Grècia s'assoleixen la bellesa i l'harmonia, adquirides a partir de les arts, la poesia, el sentit lúdic i amorós, la curiositat i l'equilibri. Apareixen les lleis i la filosofia, fonaments culturals incipients que només arribaran al seu cim a Roma, on el dret, l'organització política i les arts militars van aconseguir un nivell inusitat.

La caiguda de l'Imperi Romà a mans dels bàrbars va suposar, segons Herder, una injecció de sang jove en una societat que havia entrat en decadència, degut en bona part a la corrupció de les seves institucions. El cristianisme va comportar la maduresa intel·lectual dels éssers humans, el pensament va aprofundir en els seus ideals fins on no ho havia fet mai. Un cop més, Herder destaca la injustícia que cometien els il·lustrats que jutgen l'Edat Mitjana com una etapa fosca, sense tenir en compte l'estabilitat, l'equilibri i les virtuts morals que es van desenvolupar en el període.

L'etapa que cronològicament li va seguir no va ser altra que la de "l'aurora resplendent de el Renaixement i la Reforma", en paraules del propi Herder, període caracteritzat per l'exaltació del que és humà en detriment del diví; cosa que no obstant això, segons Herder, porta implícita l'empremta de la prepotència: "Tot és un gran destí impensat, inesperat, no produït per l'home! No veus, formiga, que no fas altra cosa que lliscar sobre la gran roda del destí?".

Finalment, la crítica de Herder a la Il·lustració es completa amb la proposta d'un ideal de millora per a l'ésser humà basat en la potenciació d'allò més íntim de l'home: els sentiments, la quotidianitat, les necessitats particulars i peculiars de cada home i de cada poble; i no pas en la difusió d'una educació i una cultura basades en generalitats, superficialitats i frivolitats, que és en el que al capdavant es concreta, segons el parer de Herder, l'ideal il·lustrat.

La filosofia de la història de Herder conté nombrosos elements romàntics: religiositat, crítica a la racionalitat i als valors basats en el benestar econòmic i polític, exaltació dels sentiments, de la fe, de l'ideal cavalleresc medieval, de l'antiga Grècia i el reconeixement del caràcter diferencial de cada poble.

ART I SOCIETAT

Eduard Pardo

La sociologia de l'art s'ocupa d'aquelles formes del comportament humà que produeixen i transmeten les diferents manifestacions artístiques al llarg de les generacions, així com els possibles rols i agrupacions socials del públic en cadascuna de les activitats relacionades amb l'art. Segons la majoria dels autors, els inicis del fenomen artístic es troben en la religió, però també hi apareixen elements en el camp del mite i de la màgia. En aquests terrenys primitius l'art no tenia encara un públic, sinó que era més aviat l'expressió simbòlica d'un sentiment o una vivència. Una altra de les fonts primerenques de l'art sembla que va ser la innata tendència al joc present en l'ésser humà des de l'inici dels temps.

La independència de l'art com activitat separada de la tradició artesanal d'Occident va ser el resultat de l'evolució de les formes estètiques i dels continguts, aspectes que canviaven en funció dels diferents grups socials en bona part com a conseqüència de les modes. En l'actualitat es defineix l'art com allò que el públic està disposat a acceptar com a tal, bé com a resultat de la pròpia iniciativa, o bé perquè la crítica i la publicitat l'han convençut de què allò que té davant és una obra artística. Només això pot explicar que un vàter, un cotxe esclafat contra una paret o uns bigotis pintats a la Mona Lisa hagin estat considerats com obres mestres, dignes de figurar en alguns dels millors museus del món, com el Pompidour de París.

A partir dels anys setanta s'ha pogut observar en alguns artistes d'Occident un menyspreu vers el públic, ja que segons ells aquest s'interessa en la matèria únicament per esnobisme i per raons de prestigi social, esdevenint així la seva obra una simple mercaderia en mans d'un públic que resta indiferent davant l'autèntic valor artístic de l'obra. D'altra banda, ja a principis del segle XX alguns artistes van arribar a l'extrem de realitzar un art que al públic li resultava totalment incomprensible, com podria ser la tassa de vàter, obra que Marcel Duchamp va presentar a Nova York l'any 1917.

El rol especial que juga l'artista sol estar condicionat per la seva precarietat econòmica —a banda de les excepcions, sempre minoritàries, d'aquells artistes més populars, que gaudeixen d'una bona posició—, fet que ha provocat el creixement de la importància assolida per l'empresari, el crític i el marxant. Aquests sectors tenen el monopoli en la formació de l'opinió, de tal manera que arriben a establir una mena de censura que decideix què és una obra d'art i què no ho és. Alguns artistes participen activament d'aquesta mercantilització, repetint fins a l'esgotament aquelles fórmules que en algun moment han gaudit d'un èxit popular. Un exemple és el fet que bona part de les novel·les que han estat *best seller* des dels anys seixanta, o de les pel·lícules que ocupen els primer llocs en el *box office*, han de tenir necessàriament una notable càrrega de sexe i de violència, dos temes arrelats en la part més instintiva de l'ésser humà, i que en les darreres dècades atreuen a una bona part de la població.

LES PASSAREL·LES GAUDÍ i CIBELES

Sandra Martínez

LA PASSAREL·LA GAUDÍ

La Passarel·la Gaudí ha estat en les darreres dècades, juntament amb la Passarel·la Cibeles de Madrid, un dels principals referents de la moda a Espanya. Situada a Barcelona i de caràcter anual, La Passarel·la Gaudí va començar la seva activitat l'any 1981, dins del *tour* de desfilades internacionals conegut com les «Setmanes de la Moda». Aquests esdeveniments que es realitzen a les capitals més importants, tenen una periodicitat semi-

anual, de gener a març, moment en què els dissenyadors mostren les seves col·leccions de tardor-hivern i de primavera-estiu.

Les Setmanes de la Moda s'han de realitzar mesos abans de la temporada, per així donar temps als fabricants per oferir una mostra de les seves creacions de cara a la següent temporada. Això també donava temps als comerciants per adquirir els materials i introduir els dissenys en el mercat detallista. La primera Setmana de la Moda es va celebrar a Nova York l'any 1943, amb l'objectiu de desviar l'atenció que acaparava la moda francesa durant la Segona Guerra Mundial, quan els experts en moda no podien viatjar a París a veure les desfilades. La publicista de moda, Eleanor Lambert, era l'organitzadora d'un esdeveniment anomenat Setmana Editorial, on dissenyadors americans, que anteriorment li havien rebutjat les seves creacions, mostraven les seves col·leccions a periodistes de moda. Els compradors no podien assistir al xou, i només tenien l'opció de visitar directament als dissenyadors per veure les seves mostres.

L'esdeveniment va ser un èxit, i revistes especialitzades com “Vogue” van començar a mostrar més dissenys americans i van minimitzar els francesos. No obstant això, després de la guerra la gent va tornar a París i altres capitals de la moda com Londres i Milà, per als nous esdeveniments que van ser creats. En aquell moment aquestes ciutats controlaven el calendari de la moda. Això significava menys viatges: de Nova York cap a Londres, Milà i París en solament un mes. Per a compradors estrangers, la conveniència d'aquests arranjaments li va donar major importància a la moda per la proximitat que hi havia entre aquestes tres ciutats. Per ordre d'importància, la passarel·la mes important és, sens dubte, la de París, seguida per Nova York, Milà i Londres, en aquest ordre.

Tradicionalment el calendari s'inicia amb la Setmana de la Moda de Nova York, seguit per la de Londres. La penúltima és la Setmana de la Moda de Milà i acaba amb la de París. Aquestes ciutats són tradicionals al món de la moda, seguides per noves setmanes que estan tenint lloc al voltant del món. La passarel·la masculina s'estrena entre tardor-hivern, i primavera-estiu a Milà. A les diferents Setmanes de la Moda assisteixen compradors de les principals *boutiques*, redactors de les revistes de moda, mitjans de comunicació, *celebritys* i membres del món de l'espectacle. En un principi aquests esdeveniments eren predominantment per al comerç; no obstant això, en els darrers anys són essencialment esdeveniments destinats per als mitjans de comunicació i l'entreteniment. Poden incloure música en viu, gales benèfiques i esdeveniments de caritat. Uns quants permeten que el públic compri entrades especials per veure els espectacles de passarel·la, o assisteixi a exposicions que mostren bosses, joieria, sabates, etc.

Coneguda des de l'any 2001 com Barcelona Fashion Week, l'antiga Passarel·la Gaudí va destacar en passades edicions per les creacions d'alguns dissenyadors absolutament diferents i d'estils individuals. La primera

sorpreses va arribar de la mà de Manish Arora, dissenyador d'origen hindú que freqüenta l'escena parisenc, pel seu sentit del color, dels volums i del treball artesanal, tant en la realització de les peces com en els detalls. Els seus models estaven inspirats en l'Art Decó, i presentava la manera d'interpretar un dels estils més glamorosos de la història de la moda a través de la pura sensibilitat. Tota aquesta conjugació va donar com resultat una col·lecció de peces ben armades, concebudes amb risc i com un perfecte antídote contra l'avorrimient.

D'altra banda Krizia Robustela brillava a través de la seva línia acolorida i fresca, pròpia de l'estil de la dissenyadora. Inspirada en la cultura de platja mostrava interessants estampats i una obsessiva aplicació de la combinació de vermell i groc. Yiorgos Eleftheriades, assidu també de l'escena parisenc, va apostar per un estil urbanista i realista, amb el vestit com a peça clau i el volant com a element constructiu de les peces. Volant que treballa en diagonal i en superposició, per dibuixar una silueta molt fluïda de formes que envolten el cos i subratllen el moviment.

Manuel Bolaño va sobresortir amb el seu tradicional joc de volums i amb una profunda investigació tant en el patronatge com en els materials. De fet, els teixits fets de fil de metall amb efecte adamascat els va encarregar a París a una coneguda fàbrica de teixits de luxe, que també realitza els de Chanel i Balenciaga. Són diverses les propostes que es van albirar en aquest extravagant desplegament del 080 Barcelona Fashion Week, una de les desfilades *under* més transcendents de la passada dècada.

LA PASARELA CIBELES

La Pasarela Cibeles neix al febrer de 1985, amb la finalitat d'oferir un esdeveniment que donés oportunitat als dissenyadors espanyols per exhibir les seves creacions, aprofitant l'estirada que tenia en cadascuna de les seves edicions la Setmana Internacional de la Moda. Al mateix temps completava

l'oferta existent en la Fira, on es reunia la indústria de la confecció. Llavors, la Comunitat Autònoma de Madrid, d'acord amb els criteris del Ministeri d'Indústria i Energia, decideix crear un Comitè de Moda, al que encomana la tasca d'organitzar i coordinar les presentacions de creadors de moda femenina amb alt disseny.

La primera edició de les desfilades al febrer de 1985 tenia una filosofia clara: convertir a la Passarel·la en una plataforma oberta a tots els creadors espanyols, amb disseny de qualitat i garantia de resposta comercial, però sempre centrats en la moda Dona. Entre el 28 de febrer i el 2 de març van passar els seus models en la carpa de la Plaza de Colón sis dissenyadors de Madrid, convertint-se en punt de referència obligat per al gran nombre de professionals presents a la ciutat durant la Setmana Internacional.

Al setembre de 1985 la Pasarela Cibeles es traslladà al Museu del Ferrocarril. Va créixer el nombre de creadors i es va obrir a dissenyadors d'altres punts d'Espanya. En la seva tercera convocatòria, al febrer de 1986, s'incorpora a la Passarel·la el primer Saló Cibeles, com a complement de difusió comercial de qualitat. Tots els creadors que ocupen la Passarel·la participen en el saló. Se celebrava en el Museu del Ferrocarril.

En la seva quarta edició, al setembre de 1986, l'esdeveniment es traslladà a la Casa de Campo, apropant-se a la Setmana Internacional de la Moda, segons l'interès manifestat referent a això pel Comitè de Moda. Al setembre de 1989 Cibeles se separa de la Setmana Internacional pel que a la celebració en un mateix escenari es refereix, passant a celebrar-se en el Palau de Congressos i Exposicions de Madrid.

Al setembre de 1995 tots dos certàmens coincideixen en escenari de celebració, al Parc Firal Juan Carlos I. Al gener de 1996, després de l'acord signat entre la Comunitat de Madrid i l'Ifema (Fira de Madrid), la Passarel·la Cibeles passa a organitzar-se per aquesta institució, i passà a integrar-se novament dins el marc de la Setmana Internacional de la Moda.

Ja ha passat més de mig segle des que Madrid arrenqués amb la seva Setmana de la Moda. Han passat diversos seus, han desfilat moltes models en la seva passarel·la i molts dissenyadors s'han fet un nom dins i fora de les nostres fronteres. En la primera Pasarela Cibeles van desfilat sis dissenyadors. En les darreres edicions hi han passat més de cinquanta. Anys abans, sota el nom de Cibeles Madrid Fashion Week es podien trobar autèntics veterans, com Antonio Alvarado i Ágatha Ruiz de la Prada, juntament amb joves talents fins llavors desconeguts. A més, Roberto Verino, Adolfo Domínguez i David Delfín internacionalitzaren el projecte portant els seus dissenys a Nova York.

Cibeles va ser la primera passarel·la a plantar-li cara a l'anorèxia i ben aviat començà a exigir uns mínims en l'índex de massa corporal de les seves noies, mesura que va aixecar butllofes a tot el món *fashion*. Polèmiques apart, la Passarel·la Cibeles va servir per encastellar nombroses models espanyoles, com Judith Mascó, Nieves Álvarez, Martina Klein i Lourdes Coteron, premi L'Oreal a la millor model al febrer de 2009. També hi van desfilat grans *top* internacionals: la primera de totes elles va ser Pat Cleveland (com a anècdota us explicarem que la seva filla, Ana Van Ravenstein, també va desfilat en Cibeles). I així es va anar internacionalitzant; van

arribar maniquís afroamericanes, com la keniana Ajuma Nasanyara (guanyadora del premi L'Oreal en 2004), russes i eslaves com Eugenia Volodina; i fins i tot brasileres, com la model Talita.

Bibliografia

BAUDOT, François: *La moda del siglo XX*. Barcelona: Gustavo Gili, 2008.

Ciències, Salut i Ecologia

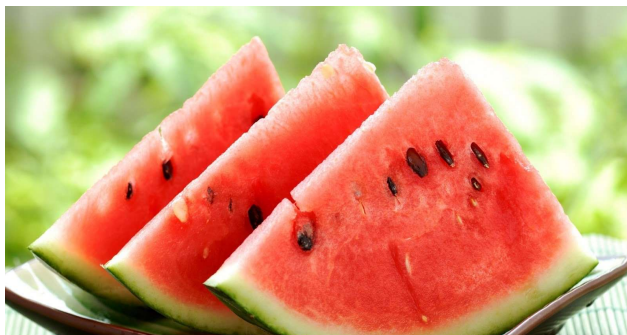
LA DIETA DEL DHYANA IOGA

René Martínez Loris

El Dhyana loga o loga de la Meditació és una rama del loga que va viure el seu període d'esplendor al voltant del segle VII a. C. Aquesta pràctica busca assolir les veritats i les essències de la vida seguint el camí de la calma i la recerca interior. La meditació, tal i com l'entenen els loguis del Dhyana, consisteix en un flux continu del pensament que estableix una relació d'exclusivitat entre el subjecte i un objecte o imatge concreta. És a dir, el subjecte que medita ha de fixar tota la seva atenció en la percepció o visualització d'un objecte concret, penetrant en ell mentalment i concentrant el poder de reflexió només en ell i en res més.

Al cap d'uns moments, en la ment del logui ja no existirà altre cosa que l'objecte en qüestió, i un cop sigui així, tan sols caldrà suprimir aquest objecte i ens restarà la ment en blanc, que és el que busca aquell que practica aquesta vessant del loga. Dins d'aquest ideal de vida basat en la serenitat i la pau de la ment i del cos, l'alimentació ocupa un lloc primordial, sent les principals fonts de nutrició els següents productes:

Síndria: és un aliment lleuger i de gran influència sobre els ronyons. La seva actuació com a desintoxicant el converteix en ideal per mantenir la salut d'aquest òrgan.

Pomes: és una fruita que aporta molts beneficis al fetge. Els loguis no només les prenen fresques, sinó també al forn, escalfades en recipients d'acer o d'alumini.

Raïm: d'efectes beneficiosos pel sistema digestiu en general, tenen el condicionant de què ha de ser ingerit de la manera correcta. Cal pelar bé cada gra abans de menjar-lo.

Té d'herbes: és la principal beguda de la dieta del logui. Es pot consumir calent o fred, i perquè tingui un efecte més digestiu se li pot afegir un raig de suc de llimona.

Sucs de fruites: a més del consum de fruita fresca, el Dhyana loga també aconsella que les diferents peces de fruita es beguin en forma de suc, doncs així tenen un efecte beneficiós per als budells. Els sucs que més substàncies nutritives i purificadores aporten a l'organisme són els que provenen dels cítrics, com la taronja, la llimona i l'aranja.

La dieta pot prendre's com a preparació per a la realització d'exercicis meditatisus, o també com a remei per als problemes digestius. No obstant, els mestres loguis la prenen diàriament, de forma continua, al llarg d'una setmana, repetint-la un cop cada trenta dies.

DIETA VEGETARIANA

René Martínez Loris

AMANIDA OFTÀLMICA

Es tracta d'una amanida feta amb ingredients que aporten propietats positives per als ulls i la visió. La seva composició és a base de rodanxes de pastanaga, espinacs, raves, col verda i ceba tendra, al que s'hi afegirà oli verge d'oliva, un raig de suc de llimona i un puntet de sal.

BISTEC VEGETAL

A les botigues especialitzades venen succedanis de carn fets a base de tofu, albergínies, pastanagues, espinacs, etc. Una bona forma de cuinar-los és tallar-los a trossos, fregir-los amb oli verge d'oliva on també s'hi afegirà tomàquet triturat, pesols, cigrons o bolets, a gust de cadascú.

BLEDES ARREBOSSADES

Un manat de bledes escollides i netes s'han de fer bullir amb aigua i una mica de sal. Després de cuites i escorregudes, se suquen amb un o dos ous batuts. A continuació s'han d'arrebossar amb farina o pa ratllat, just abans de passar a fregir-les amb oli verge d'oliva ben calent.

GUISAT DE CARXOFES

Es prepara un sofregit a base de tomàquet i ceba en calent, en el que després s'hi posaran les carxofes. Posteriorment s'hi ha d'afegir aigua o brou de verdures, una cabeça d'all, una branqueta de farigola i un tomàquet a trossos. Es cou tot a foc lent durant una hora aproximadament i ja estarà llest per ser servit.

PATATES 'SOUFFLÉ'

En una paella s'hi posa a bullir oli verge d'oliva, i en una altra paella es manté l'oli fred. Les patates s'han de pelar i tallar a rodanxes, just abans d'abocar-les a la paella de l'oli fred, perquè s'amarin bé. Un cop ben amarades, es passen per la paella amb l'oli calent, fins que quedin ben cruixents.

ENCIAM DE SOJA

Rentada i assecada la llavor de la soja, a continuació es mol fins a fer una farina; es posa en maceració amb un litre d'aigua durant tres hores, es cola amb un escurador i després s'hi afegeix aigua calenta. Finalment es bat i s'endolça amb una mica de sucre moreno.

SOPA DE CEREALS

Preparem un brou de verdures al que li afegirem un sofregit de ceba, all i tomàquet. Es deixa que cogui uns cinc minuts i a continuació s'hi aboca el cereal que haguem escollit (gòfio, blat integral, arròs macrobiòtic, civada, etc.), que prèviament haurem remullat el temps necessari fins que s'hagi estovat. Es deixa coure el conjunt fins que s'espesseixi. Finalment s'amaneix amb un rajolí d'oli verge d'oliva en el moment de servir-la.

FARINETES DE BLAT DE MORO

En una cassola de fang s'hi aboquen un quart de litre de llet i tres quarts de litre d'aigua, amb un punt de sal. Es posa a bullir i s'hi afegeixen uns 170 grams de farina de blat de moro i uns 15 grams de sèmola de blat, i es va remanant el conjunt sense parar durant sis minuts. Després se segueix coent durant una hora, remanant-ho ja únicament cada tres o quatre minuts. Finalment se serveix amb uns trossets de mantega fresca sobre el plat.

DIETA VEGANA

René Martínez Loris

El veganisme consisteix en una opció diferent d'entendre l'alimentació. És una dieta basada en no consumir aliments d'origen animal, doncs es considera que tot ésser viu dotat de sistema nerviós i d'un cert grau d'intel·ligència mereix ser respectat i, per tant, no ser explotat, maltractat ni sacrificat. Més que una dieta, actualment s'ha convertit en una filosofia de vida que cada vegada té més adeptes. La dieta vegana ha de ser equilibrada, coherent i planificada. Per això, és important conèixer algunes claus que ens permeti seguir aquest tipus d'alimentació d'una manera segura i saludable.

1. Fugir dels aliments processats. En tota dieta es recomana no incloure ultraprocessats, ja que són d'inferior qualitat nutricional i solen posseir moltes calories concentrades. És comú caure en l'equivocació de pensar que un *snack* comercial vegà és més sa, però molts contenen additius i altres ingredients que naturalment no estan presents en els aliments d'origen vegetal, com greixos de mala qualitat, sucres simples, sal o midons.

2. Incloure cereals integrals. Els cereals solen ser la base de qualsevol dieta. Els refinats que s'assimilen ràpidament no són aconsellables si busquem tenir cura de la salut. Es recomana escollir grans sencers en lloc de farines refinades i derivats que, en excés, resulten addictius i poden conduir-nos a malalties metabòliques.

3. La importància de les fruites i verdures. En la varietat està la salut. Hi ha molts tipus diferents de verdures i molts productes d'origen no animal que es poden consumir en una dieta vegana. S'aconsella menjar, al menys, cinc racions de fruites i verdures, així

garantim la presència a la dieta de nutrients com vitamina C, fibra, carotens, vitamina A i altres components avantatjosos com els antioxidants.

4. Com substituir els lactis. Podem reemplaçar la llet d'origen animal per la llet de soja, d'arròs o d'ametlles. Altres aliments que aporten calci són la col arrossada, els naps, la col xinesa i les algues, entre d'altres.

5. Com substituir la carn. Excloure la carn de la nostra dieta redueix els greixos saturats i ajuda a baixar els nivells de colesterol, però les proteïnes que ens aporta són d'obligada necessitat; es poden substituir consumint soja fermentada, tofu, mongetes, llegums i fruits secs.

6. On trobar altres nutrients necessaris. Per exemple, el zinc es troba majoritàriament en els formatges, però en una dieta vegana aquest mineral es pot obtenir en les nous i en productes derivats de la soja. L'omega 3 és essencial per a la nostra salut cardiovascular. Podem localitzar-lo en l'oli d'oliva extra verge, en les llavors de chía, lli i cànem. En el cas del ferro, es recomana escollir aliments rics en ferro vegetal i, a més, combinar-los amb vitamina C o amb fonts de carotens i vitamina A per incrementar la taxa d'absorció.

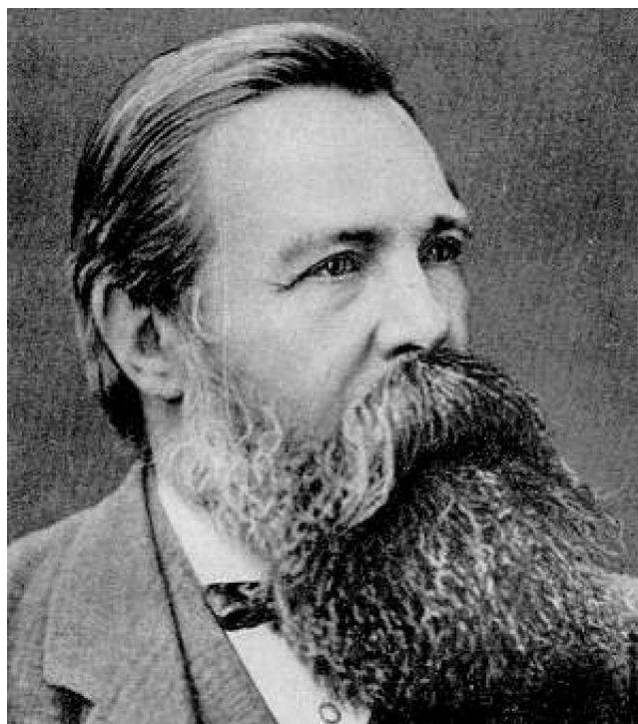
7. Prendre el sol. La vitamina D es troba en aliments d'origen animal. Per això, es recomana als vegans prendre el sol uns 15 minuts al dia. Encara que la vitamina D també es pot trobar en aliments vegetals com l'alvocat, en cereals enriquits o en els bolets.

8. Suplement de vitamina B12. En el cas de les dietes veganes és molt aconsellable suplementar sempre amb vitamina B12, ja que aquesta no es troba en cap aliment vegetal. Els riscos de no ingerir-la en quantitat suficient van des de la anèmia a alteracions de sistema nerviós.

Biografies i Entrevistes

LAO-TSE y EL TAOÍSMO

Ramón Conde

Lao-Tse nació en el siglo IV a.C. –otras fuentes señalan el siglo VI a.C.–, en una remota provincia de la China Central. Apenas se conocen detalles acerca de sus orígenes, lo cual le otorga una dimensión legendaria. Al parecer procedía de una familia humilde, llegando no obstante a ocupar el imponente puesto de Bibliotecario General en la corte durante la dinastía Zhou. Allí alcanzó una gran fama de hombre sabio, aunque jamás pretendiera formar escuela, tener discípulos o publicar ningún escrito.

Hacia el final de su vida, ante el caótico estado que había alcanzado el régimen político de los Zhou, Lao-Tse decidió renunciar a su cargo en la Ciudad Imperial y retirarse en soledad.

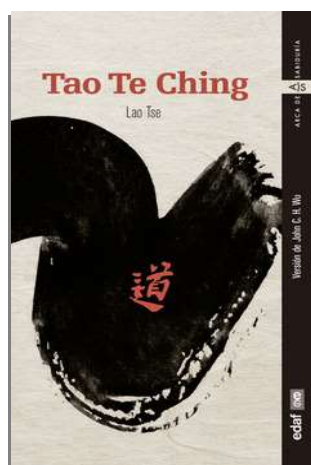
Cuando Lao-Tse se disponía a salir por una de las puertas de la muralla un oficial de la guardia del emperador le vedó el paso, entristecido porque el sabio maestro abandonaba la ciudad, y le pidió que antes de marcharse «dejara tras de él su sabiduría». Lao-Tse consintió, y poniéndose a escribir, redactó un libro en el que vertió todos sus conocimientos y experiencias vitales. De este modo, según la tradición taoísta nació el libro fundamental de la escuela, el *Tao Te Ching*. Después, el filósofo partió y nadie llegó a saber jamás el destino que corrió en los últimos años de su vida.

Las enseñanzas de Lao-Tse tienen un marcado carácter quietista. El secreto de la vida del ser humano está en dejarse conducir por el eterno fluir del Tao, es decir, la Ley Universal, energía que regula todas las actividades del Ying y el Yang, los dos principios complementarios que constituyen el fundamento del mundo material. El Ying es la energía positiva, identificada con todo aquello que manifiesta actividad: la luz, el fuego, el calor solar, la procreación, la bondad, la belleza, la alegría y la paz. El Yang es el principio pasivo, la frialdad, el agua, las sombras, la ignorancia, el desorden, la decadencia y la pobreza. En la realidad que nos rodea ninguna de las dos fuerzas cósmicas puede existir sin la otra; no son opuestas, sino complementarias, como la luz y la sombra, la vida y la muerte. Todas las cosas surgen gracias a la actividad complementaria de estas dos fuerzas.

La base de la doctrina del *Tao Te Ching* es el “no hacer nada”, lo cual llevó a sus seguidores a desarrollar un carácter contemplativo y místico, a cultivar su mirada interior, mostrando una indiferencia ante los sucesos del mundo y confiando en que el fluir natural de la realidad, regida por la Ley Suprema del Tao, acaba por poner todas las cosas en su sitio: «Nada en el mundo es más suave y débil que el agua. Cuando es encerrada adopta dócilmente la forma del recipiente que la contiene. Sin embargo, cuando fluye en libertad nada tiene más fuerza que el agua, capaz de arrastrar consigo a todo aquello que se le pone por delante». Este pasaje del libro inspiró la famosa frase del actor y maestro en las artes marciales Bruce Lee: «*Be water, my friend*” («Sé agua, amigo mío»).

El hombre y la mujer sabios se inclinan voluntariamente ante la Ley Cósmica del Tao. Se contentan con una vida pasiva y cultivan los tres valores morales de la doctrina: la frugalidad, la humildad y la amabilidad: «Quédate detrás y serás llevado delante; permanece fuera y serás conducido dentro; pronuncia sabias palabras y serás respetado por todos; haz buenas obras y todos querrán ser tus amigos. Aquel que pretende dominar por la fuerza termina por fracasar; el fuerte es aquel que tiene el dominio de sí mismo, que se siente a gusto consigo mismo. El sabio es aquel que no se altera por nada, que vive libre de las ofensas porque es consciente de que nada ni nadie puede llegar a ofenderle». Lao-Tse fue también un convencido pacifista, mostrándose contrario a todo tipo de enfrentamiento entre los seres humanos: «Cuando todos se abstengan de luchar entre sí, el buen orden será universal y reinará la paz y la armonía en el mundo».

Bibliografía.- LAO-TSE: *Tao Te Ching*. Madrid: Edaf, 2018.

* * *

PITÁGORAS VEGETARIANO

Carlos Brant

Matemático, médico, músico, naturalista y filósofo, Pitágoras nació en la isla griega de Samos hacia el año 582 a. C. La historia de este pensador, al igual que la de otros sabios de Grecia, se pierde en buena parte en las brumas que envuelven las primitivas civilizaciones de Europa, de ahí que su vida se vea teñida de datos y anécdotas que le convierten casi en una leyenda. Más aún cuando no se conserva ningún escrito original suyo, siendo la información que acerca de él ha llegado a nuestros días proveniente de otros autores posteriores, como Diógenes Laercio, Jámblico o Plutarco.

El pensamiento de Pitágoras partía de la idea de la unidad absoluta de todos los seres vivos. El Universo es, según él, un Todo armoniosamente dispuesto; y en consecuencia el alma humana -o la mente, empleando los términos de la psicología actual- forma parte de esta unidad cósmica en la que la muerte, entendida como punto final de la existencia, carece de todo sentido. Por esta razón defendía la teoría de la metempsicosis o transmigración de las almas, conocida popularmente como teoría de la reencarnación. La armonía entre las acciones que realiza un ser humano y el universo como totalidad se consigue cuando estas acciones son dirigidas por la razón y las buenas intenciones, y no por los instintos o deseos primarios.

De forma coherente con esta idea de la unidad universal de todos los seres, los miembros de la comunidad pitagórica, en la que a diferencia de otras escuelas eran admitidas las mujeres en condición de igualdad con los hombres, mantenían una dieta estrictamente vegetariana. El respeto de Pitágoras hacia todo lo viviente implica no sólo la abstinencia de comer carne, sino también la defensa de toda forma de vida, por insignificante que sea. Los únicos que quedaban rigurosamente excluidos de la comunidad eran aquéllos que no respetaban esta regla, es decir, los que comían carne, realizaban sacrificios rituales o torturaban, explotaban o cazaban animales.

Los jóvenes novicios que entraban a formar parte de la escuela pitagórica eran educados en el sentimiento de cooperación mutua, y no en el de competitividad. La risa y el buen humor eran un componente esencial en el proceso educativo, ya que el maestro consideraba que contribuían de forma decisiva a conformar el carácter de una persona, cuyo objetivo moral debía ser la afabilidad y la generosidad. Como buen fisonomista que era, Pitágoras tenía por cierto que la sonrisa es el gesto que más contribuye a embellecer el rostro humano. Además de la dieta vegetariana y el cultivo de la amistad, en la formación de los jóvenes pitagóricos eran fundamentales la higiene personal y el ejercicio físico, siendo éste encaminado a conseguir un cuerpo sano y bien proporcionado. Algo de razón debía tener el sabio, pues según las principales fuentes biográficas Pitágoras llegó a superar la edad de noventa años, y esto en una época en la que los únicos “medicamentos” de que se disponía eran la dieta y los remedios a base de hierbas y plantas.

Pitágoras no es el único sabio vegetariano que alcanzó una edad muy avanzada. Otro gran pensador seguidor de la misma dieta, el mallorquín Ramon Llull (1235-1315), tuvo una vida larga, intensa y fructífera, tanto intelectual como moralmente. Ambos, Pitágoras y Ramon Llull, constituyen dos de los principales referentes para aquéllas y aquéllos que sienten un profundo respeto hacia todas las formas de vida, y que tienen como objetivo alcanzar un estado de paz y armonía con el resto de los seres y con el Todo.

Bibliografía.- BRANDT, Carlos: *Pitágoras vegetariano*. Barcelona: Instituto de Trofoterapia, 1970.

Ramon Llull

ALICE GUY-BLACHÉ, PIONERA DEL CINE

Rosa García Flotats

Considerada por los especialistas como la primera directora de cine de la historia, Alice Guy-Blaché nació en Saint-Mandé, entonces suburbio de París, en 1873. Durante su infancia su residió en Suiza, Francia y Chile, permaneciendo ingresada en varios internados. A la edad de veintiún años comenzó su carrera laboral en su Francia natal, concretamente en la empresa Le Comptoir Général de la Photographie, y posteriormente pasó a trabajar como secretaria de León Gaumont, uno de los históricos pioneros del cine, fundador de la productora que llevaba su nombre.

Alice Guy-Blaché dirigió su primera película en 1896, que llevaba por título *La fée aux choux*. Se trataba por tanto, además, del primer film dirigido por una mujer. Fue su jefe, León Gaumont, quien le ofreció esta primera oportunidad. Otro aspecto en el que Guy-Blaché resultó ser una gran innovadora fue en el rodaje de películas sonoras, con las voces y la música grabadas por medio de un cilindro de cera.

Casada con Herbert Blaché, viajó con él a Estados Unidos donde fundaron junto a George A. Magie la productora Solax Company, dedicándose Alice a supervisar todas las producciones de la compañía. Como realizadora rodó casi todas sus películas en New Jersey. Tras divorciarse de Herbert Blaché, regresó a Francia en 1922 para continuar con su carrera como directora, aunque no encontró ningún productor que aceptara financiarle sus proyectos.

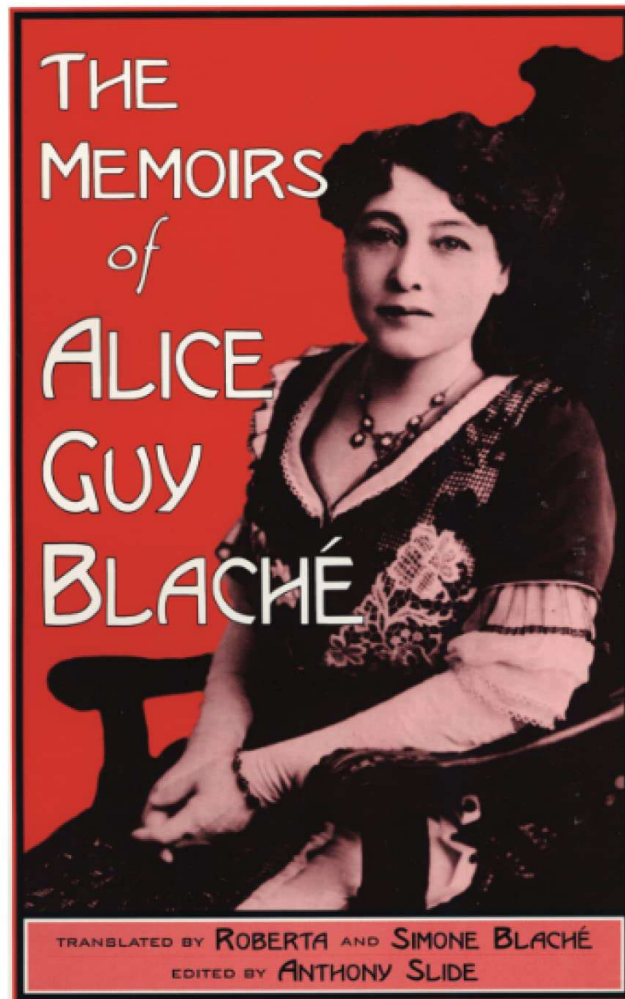
Después de permanecer durante más de tres décadas prácticamente en el olvido, Alice Guy-Blaché fue condecorada con la Orden Nacional de la Legión de Honor, una de las máximas condecoraciones concedidas por la República Francesa. Finalmente Alice Guy-Blanché volvió a establecerse en New Jersey, donde falleció en 1968.

* * *

Filmografía selecta

1896	<i>La fée aux choux</i>
1899	<i>Les dangers de l'alcoolisme</i>
1900	<i>La danse des saisons</i>
1901	<i>Hussards et grisettes</i>
1902	<i>Le pommier</i>
1903	<i>Le voleur sacrilège</i>
1904	<i>Le courrier de Lyon</i>
1905	<i>La esmeralda</i>
1906	<i>Les résultats du féminisme</i>
1907	<i>Fanfan la tulipe</i>
1911	<i>The Doll</i>
1912	<i>The Violon Maker of Nuremberg</i>
1913	<i>The Pit and the Pendulum</i>
1914	<i>Shadows of the Molin Rouge</i>
1915	<i>The Heart of a Painted Woman</i>
1916	<i>The Girl with Green Eyes</i>
1917	<i>Behind the Mask</i>
1918	<i>The Great Adventure</i>
1920	<i>Tarnished Reputation Vampire</i>

Bibliografía.- MERINO, Azucena: *Diccionario de mujeres directoras*. Madrid: Ediciones JC, 1999; pág. 44.

AGENDA CULTURAL

MUSEU DE BADALONA

Descobreix la ciutat romana de Baetulo i gaudeix d'exposicions interessants i de prestigi al Museu de Badalona. La tasca del Museu consisteix a recollir, conservar, investigar i difondre els objectes relacionats amb el municipi que siguin representatius de diferents períodes i aspectes de la seva història i del seu art. El Museu exerceix també les tasques de vigília i protecció del Patrimoni històric de Badalona, que comprèn els immobles i objectes mobles d'interès artístic, històric i paleontològic, arqueològic, etnogràfic, científic o tècnic, patrimoni documental i bibliogràfic, i els jaciments i zones arqueològiques. Així mateix porta a terme les excavacions arqueològiques a la ciutat i el seu territori, i conserva els fons que en procedeixen, la majoria d'època romana, pertanyents a la ciutat de Baetulo (l'actual Badalona), declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) per la Generalitat de Catalunya l'any 1995. D'altra banda, el Museu gestiona també l'Arxiu Històric de la Ciutat de Badalona (AHBDN) i l'Hemeroteca Local. Horaris: de dimarts a dissabte de 10 a 14 h i de 17 a 20 h; diumenges i festius de 10 a 14 h. Plaça de l'Assemblea de Catalunya, 1, 08911 Badalona. Tel. (34) 933 841 750.

<http://www.museudebadalona.cat>

TALLERS DE TEATRE AL ZORRILLA DE BADALONA

Els tallers del Teatre Zorrilla tenen com a objectiu principal l'ensenyament i la promoció de les arts escèniques a través de la formació d'actors i actrius. Per dur-los a terme es compta amb un col·lectiu de mestres de gran professionalitat, que transmeten als alumnes els seus coneixements tècnics i pràctics en el terreny de la interpretació, la dicció i la preparació corporal. Els tallers s'organitzen per a grups de totes les edats i nivells, a partir de 10 anys i sense límit d'edat. El preu és de 45 euros mensuals, amb una matrícula de 20 euros. El seu calendari es el del curs escolar. Per més informació us podeu posar en contacte amb el telèfon 93 384 40 22, o enviar un correu a l'adreça info@teatrezorrilla.cat. Teatre Zorrilla: c/ Sant Miquel, 54. Badalona.

<http://www.teatrezorrilla.cat/tallers>

CASA MUSEU GAUDÍ DE BARCELONA

Descobreix la Casa Museu Gaudí, ubicada dins del Park Güell de Barcelona, i coneix una de les vivendes del famós Antoni Gaudí, el seus mobles i la decoració interior d'aquesta Casa Museu. Entra a la Casa Museu Gaudí per descobrir la vida i la feina de l'arquitecte català a través dels mobles i altres objectes que va dissenyar. Observa mobles fantasiosos i objectes d'art dissenyats per l'arquitecte. Descobreix com és la decoració de la casa en què Gaudí va passar els darrers últims 20 anys de la seva vida. La casa va ser construïda sota el comandament de Gaudí, i en ella, es pot observar la seva influència en la façana rosa o en les escultures del jardí. A l'interior, tot recorda a Gaudí, els mobles que va dibuixar, els dibuixos i Obres d'Art. La casa es preserva com en l'època en què Gaudí l'ocupava. Antoni Gaudí s'ha convertit en una de les persones més apreciades de la cultura catalana. És conegut principalment per la seva arquitectura, però durant la seva carrera, va dissenyar també mobles, objectes i jardins. La casa ens dona una percepció de com era l'artesanía catalana durant el modernisme. Aquesta Casa Museu va obrir les seves portes al públic el 1952, 100 anys després del naixement de Gaudí. Si ets amant de la trajectòria de Gaudí, i vols conèixer més sobre la seva personalitat i talent, no et perdis la visita de la Casa Museu Gaudí. Les entrades per veure la Casa Museu Gaudí, dins el Park Güell, tenen un cost des de 5,50 euros. Coneix un dels edificis més importants que acull el Park Güell, i descobreix com era el lloc on va viure Antoni Gaudí.

<https://www.ticketea.com/entradas/visita-casa-museo-gaudi-barcelona>

MUSEU DE LA XOCOLATA

Alguna vegada has vist un Museu de la Xocolata? A què esperes? Compra ja la teva entrada per gaudir d'aquest peculiar Museu de la Xocolata a Barcelona, i queda't mut en descobrir les escultures que han estat realitzades amb aquesta delícia. Barcelona va ser el port d'origen per a la distribució de la xocolata. Per això, aquesta ciutat està tan vinculada amb aquest producte. Al Museu de la Xocolata no només podràs aprendre tota la història sobre aquest producte, també podràs provar-ho. Un pla per fer turisme a Barcelona completament divertit, que podràs gaudir en companyia de tota la família. Les entrades pel Museu de la Xocolata de Barcelona tenen un preu des de 6 euros. Carrer del Comerç, 36, 08003 Barcelona, España.

<https://www.ticketea.com/venues/museum-xocolata/>

FILMOTECA DE CATALUNYA

La Filmoteca de Catalunya promou la difusió de la cultura cinematogràfica a través de projeccions de films clàssics de tots els temps, i també del cinema d'autor i l'exploració de nous llenguatges audiovisuals contemporanis. Un altre dels seus objectius és la formació de nous públics cinematogràfics. Per un preu molt ajustat podréu gaudir de les millors pel·lícules de tots els temps. A les 11 hs. del matí es programa una sessió especial per a escoles i instituts. Plaça Salvador Seguí, 1-9, 08001 Barcelona. Tel.: 935 671 070.

<http://www.filmoteca.cat/web/la-filmoteca>

ESTIMA EL CINEMA! ESTIMA EL MALDÀ!

En el Cinema Maldà donem una segona oportunitat a les millors pel·lícules del cinema internacional. Gaudeix de la nostra cartelera en Barcelona i descobreix les nostres maratons a un preu molt especial. La mateixa entrada és vàlida per a tantes pel·lícules com vulguis en el mateix dia. El primer i el tercer dissabte de cada mes pel matí tenim "Maldanins", sessió de cinema matinal per a pares i mares amb nens i nadons. Si ets un bon cinèfil, no renunciis a allò que més t'agrada! Recordem que amb el preu d'una entrada podeu accedir a la projecció de totes les pel·lícules que es programen al llarg del dia, ja siguin en sessió de tarda o sessió de nit.

Estem a Barcelona, en el carrer del Pi, nº 5. Telefon: 933 019 350. No passeu calor! Consulteu la programació refrescant i estiuenca a:

www.cinemamalda.com

FRÓNESIS

CRÈDITS

Administrador: Francisco Sánchez Morales

Directora: Núria Rubio

Editor: Jordi Puigdomènech López

Consell de redacció: David Amorín, Juan Carlos Balmori, Roser Gutiérrez Barberà, Álvaro Carrascal, Àngels Jurado, Lucas Lucero, Antonio Peñas, Emmanuel Prats, Cati Romero, José Sellés, Núria Solé

Personal d'administració: Sònia Escudero, Dolors Jordán, Ismael López, Loli Pulido

Assessorament editorial: Centre d'Investigacions Film-història (Universitat de Barcelona). www.filmhistoria.com

Revista cultural del **Centre d'Estudis Joan Maragall**

Contacte: joanmaragall@joanmaragall.com

Frónesis